Gmail Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

Моля, потвърдете получаването на Писмо на БДДР относно извършена проверка и предприети действия по постъпил сигнал за нередности при експлоатацията на МВЕЦ Лопян

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com> 11 август 2026 г. в 22:25
До: Eventis BDDR <dunavbd@bddr.bg>, edno_gishe@moew.government.bg

Уважаеми Дами и Господа,

Получих отговора!
Благодаря за информацията по подаден от мен сигнал и за коректното изпълнение на работата. Очевидно са били нарушени условията на разрешителното за водовземане.

Това, което обаче ме смути, е отговорът по направено предписание за изчистване на наносните отложения в задбаражното езеро:

"Представено е техническо решение за почистване на дънните отлагания по естествен път (чрез контролирано повдигане на изпускателния савак в периода 1юли – 30 септември), без използване на механизация."

Доколкото с темата за чистене на наносни отложения от задбаражните езера ви занимаваме от доста години и доколкото вече има много, много натрупана информация за изключително унищожителното въздействие за речните системи от едно такова действие - примери от ВЕЦ Лакатник, ВЕЦ Черепиш, ВЕЦ Луна, ВЕЦ Лопян, ВЕЦ Устово и други - то за нас буди недоумение избрания метод на почистване или по-скоро периодът за неговото извършване.

Първо от една страна всяко едно почистване води до негативни последствия след себе си. И колкото повече отровни наноси са формирани, толкова по вредно въздействие. Това въздействие никога не е преценявано, за никоя централа - защото има места, където възстановяването може да отнеме година или две, а друг - да не могат да се възстановят и за 10 години. А трети - може и никога да не се възстановят. Ефектът на изпускане на наносите обикновено е свързан с отлагането им надолу по течението на реката, което води до така нар. "blanketing" ефект - т.е. покриване на дъното с наносен слой, при което всичко по и под камъните бива погребано и убито - бентос, риби, хайвер. Речното дъно в някакъв участък от реката буквално се стерилизира. Вадането на наноси с багери пък поставя въпроса къде да се депонира една такава маса, която в много случаи е токсична, особено ако освен разлагаща се органика и метанови запаси, в наносите се зауствят и градски канализации със смесено съдържание, да не говорим за промишлени води(примери много).

Ето например нашия доклад след предишно **чистене на ВЕЦ Лопян** и подробно обхождане на водосбора на реката, показвайки, че единственият причинител на негативното въздействие е централата:
https://balkanka.bg/%d0%bf%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%be%d0%bc-%d1%81%d0%bb%d0%b5%d0%b4-%d0%bc%d0%b2%d0%b5%d1%86-%d0%bb%d0%be%d0%bf%d1%8f%d0%bd/ .

Случката е от зимата на 2024г., когато изпускането на наноси погреба дъното на реката в период на презимуване на ихтиофауната в този планински район, където по време на проучване от ихтиолози от НПМ-БАН, година по-рано, беше установено, че друг вид риба освен пъстърва няма. Пъстървата е основен вид в повлияния участък, а събитието е извършено в период на зимно маловодие и инкубация на хайвер, а така също и в период, когато ихтиофауната често е слабоподвижна и забита под камъните.

Ето пример от случилото се при **чистене на наноси на ВЕЦ Устово**:

https://balkanka.bg/%d0%b7%d0%b0%d0%ba%d0%bb%d1%8e%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d0%b5-%d0%b2%d0%b5%d1%86-%d1%83%d1%81%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%be-%d0%b5-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%87%d0%b8%d0%bd%d0%b8%d1%82%d0%b5%d0%bb-%d0%b7%d0%b0/

Случката е от чистене в период на лятно маловодие. Убита ихтиофауна в реката.

Ето пример от **чистене на ВЕЦ Луна** при лятно маловодие и какъв е резултата за реката 2 години след това:
https://balkanka.bg/%d0%b4%d0%b2%d0%b5-%d0%b3%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%bd%d0%b8-%d0%be%d1%82-%d1%83%d0%b1%d0%b8%d0%b9%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%bd%d0%b0-%d1%80%d0%b5%d0%ba%d0%b0-%d0%b1%d0%be%d1%82%d1%83%d0%bd/

Разликата между реката под и над централата е огромна, а както виждате, 2 години по-късно реката не се беше възстановила.

Представеното въздействие от извършването на чистене на наноси се подсилва и от "бариерния" ефект, който имат тези съоръжения, за речните обитатели.

На фона на до тук написаното разбираме, че с отговорът Ви вие приемате и одобрявате предложеното решение за чистене на ВЕЦ Лопян - в периода 01.07-30.09.

От една страна периодът е извън периодите на размножаване на ихтиофауната. От друга страна обаче считаме, че на пръв поглед избрания период съвпада с периодите на лятно маловодие, а ефектите от това са представени на примерите по-горе. Считаме, че от две седмици реките в България навлязоха в период на тежко маловодие. Обикаляме всекидневно и можем да го потвърдим. Това се отнася и за река Стара при село Лопян. В тази връзка възразяваме срещу предложената схема на чистене в периодите на лятно маловодие. Наличният воден отток гарантирано от една страна е недостатъчен за изнасяне на наносите. От друга страна залповото му изпускане ще заеме изцяло водния отток в реката, което би било пагубно за почти всички риби и дънни безгръбначни.

Впрочем, във връзка с настъпилия период на маловодие, призоваваме за издаване на заповеди във връзка с мярка HY_10 от действащ ПУРБ:

HY_10	Осигуряване на екологичния отток	HY_10_2	2. Забрана за водовземане от ВЕЦ при маловодие (съгласно методика за екологичен отток)

Поздрави,
Иван Пандъков
Председател на Сдружение "Балканка"
email: ivanpandakov@gmail.com / info@balkanka.bg
GSM: 0885 848 072
1839 гр. София
ул. Челопешко шосе 26
сайт: https://balkanka.bg/

На пн, 10.08.2026 г. в 17:17 Eventis BDDR <eventis@bddr.bg> написа:

BDDR_lzh-pismo_KD-05-153-7.docx
157K